

3) powoływanie samorządowych organów wykonawczych;

4) zawieranie umów w sprawie zaciągnięcia pożyczki, zbycia, zmiany lub obciążenia majątku nieruchomości.

Art. 29. § 1. Niezależnie od uprawnień przewidzianych w art. 28, radom narodowym może być, stosownie do postanowień, zawartych w art. 3 ust. 4 konstytucji z dnia 17 marca 1921 r. przekazany właściwy zakres ustawodawstwa.

§ 2. Przekazanie to może nastąpić tylko każdorazową uchwałą Krajowej Rady Narodowej.

Art. 30. § 1. Prace każdej rady narodowej w zakresie planowania i budżetowania winny być zakończone przed dniem 1-go kwietnia.

§ 2. Projekty planów (preliminarze budżetowe) winny być przedłożone przez właściwe organy wykonawcze, Krajowej Radzie Narodowej i innym radom narodowym — do dnia 1-go stycznia.

§ 3. O ile, do dnia 1-go kwietnia, dana rada narodowa nie uchwali budżetu lub przedłożonych jej planów, Przewodniczący rady narodowej zarządzi ogłoszenie budżetu i planów w brzmieniu, zaprojektowanym przez organy wykonawcze.

Rozdział VI.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 31. Na terenach Rzeczypospolitej Polskiej, pozostających jeszcze pod okupacją, terenowe rady narodowe tworzą się w trybie i na zasadach, wyrażonych w Statucie Tymczasowym Rad Narodowych z dnia 1-go stycznia 1944 r.

Art. 32. § 1. Istniejące na terenach oswobodzonych z pod okupacji rady narodowe, które powstały w trybie i na zasadach przepisów Statutu Tymczasowego Rad Narodowych z dnia 1 stycznia

1944 r. — z wyjątkiem Krajowej Rady Narodowej — winny w terminie do dnia 1 listopada 1944 r. dostosować swoją organizację do zasad ustawy niniejszej.

§ 2. Istniejące na terenach pozostających jeszcze pod okupacją rady narodowe, winny dostosować swoją organizację do zasad ustawy niniejszej w terminie dni 30 od chwili oswobodzenia spod okupacji.

§ 3. Krajowa Rada Narodowa uzupełni swój skład delegatami z terenów już oswobodzonych spod okupacji w trybie wskazanym ustawą niniejszą, w terminie do dnia 1 stycznia 1945 r., zaś delegatami z terenów znajdujących się jeszcze pod okupacją, w ciągu dni 90 od momentu oswobodzenia.

Art. 33. Z chwilą przeprowadzenia wyborów powszechnych do ciał parlamentarnych na zasadach konstytucji z dnia 17 marca 1921 r. Krajowa Rada Narodowa ulegnie automatycznemu rozwiązaniu.

Art. 34. Zmiana lub uchylenie mocy obowiązującej ustawy niniejszej może nastąpić tylko uchwałą Krajowej Rady Narodowej, powziętą większością kwalifikowaną $\frac{2}{3}$ głosów, przy obecności co najmniej połowy liczby członków Krajowej Rady Narodowej.

Art. 35. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezydium Krajowej Rady Narodowej i Polskiemu Komitetowi Wyzwolenia Narodowego.

Art. 36. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Krajowej
Rady Narodowej: *Bolesław Bierut*

Przewodniczący Polskiego Komitetu
Wyzwolenia Narodowego:

Edward Bolesław Osóbka-Morawski

23

U S T A W A

z dnia 11 września 1944 r.

o kompetencji Przewodniczącego Krajowej Rady Narodowej.

Zgodnie z postanowieniami konstytucji z dnia 17 marca 1921 r. oraz ustawy z dnia 11 września 1944 r. o organizacji i zakresie działania Rad Narodowych postanawia się, co następuje:

Art. 1. Przewodniczącemu Krajowej Rady Narodowej przysługują wszystkie uprawnienia Marszałka Sejmu.

Art. 2. Wobec opróżnienia urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zastępuje go Przewodniczący Krajowej Rady Narodowej.

Art. 3. Z tytułu zastępstwa Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Przewodniczący Krajowej Rady Narodowej spełnia następujące funkcje:

a) podpisuje ustawy wraz z odpowiednimi członkami Polskiego Komitetu Wyzwolenia Nar-

- dowego i zarządza ich ogłoszenie w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej oraz w celu ich wykonania wydaje rozporządzenia wykonawcze i zarządzenia,
- b) jest najwyższym zwierzchnikiem sił zbrojnych Państwa, przy czym zwierzchnictwo sprawuje przez Naczelne Dowództwo Wojska Polskiego,
 - c) wykonuje prawo łaski,
 - d) reprezentuje Państwo na zewnątrz, przyjmuje i wysyła przedstawicieli dyplomatycznych,
 - e) zawiera umowy z innymi Państwami,
 - f) mianuje sędziów, o ile ustawa nie zawiera innego postanowienia,

g) nadaje ordery i odznaczenia, jeśli ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Przewodniczącemu Krajowej Rady Narodowej.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i wygasa automatycznie z chwilą ukonstytuowania się ciał parlamentarnych, wybranych na zasadzie powszechnych wyborów.

Przewodniczący Krajowej
Rady Narodowej: *Bolesław Bierut*

Przewodniczący Polskiego Komitetu
Wyzwolenia Narodowego:
Edward Bolesław Osóbka-Morawski

24

DEKRET POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA NARODOWEGO

z dnia 7 września 1944 r.

o tymczasowych organach samorządu w ubezpieczalniach społecznych.

Na podstawie ustawy Krajowej Rady Narodowej z dnia 15 sierpnia 1944 r. o tymczasowym trybie wydawania dekretów z mocą ustawy, Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Do czasu wydania przepisów o samorządzie w instytucjach ubezpieczeń społecznych wprowadza się tymczasowe organy samorządowe w ubezpieczalniach społecznych.

Art. 2. Organami tymczasowymi ubezpieczalni społecznej są:

1. tymczasowa rada
2. tymczasowy zarząd
3. dyrekcja
4. tymczasowa komisja rewizyjna
5. tymczasowa komisja rozjemcza.

Art. 3. Do tymczasowych organów ubezpieczalni społecznej mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396), o ile przepisy niniejszego dekretu nie zawierają odmiennych postanowień.

Art. 4. (1) W ubezpieczalniach społecznych, liczących nie więcej niż 75.000 obowiązkowo ubezpieczonych, powołuje się tymczasową radę, która składa się z 18 członków.

(2) W ubezpieczalniach społecznych, liczących trwale więcej niż 75.000 obowiązkowo ubezpieczonych, powołuje się tymczasową radę, która składa się z 27 członków.

(3) Dwie trzecie członków tymczasowej rady stanowią przedstawiciele ubezpieczonych, jedną trzecią przedstawiciele pracodawców.

(4) Członków tymczasowej rady powołuje Kierownik Resortu Pracy, Opieki Społecznej i Zdrowia: przedstawiciele ubezpieczonych — z pośród kandydatów, przedstawionych przez organizacje zawodowe robotników i pracowników umysłowych, przedstawiciele pracodawców — z pośród kandydatów, przedstawionych przez organizacje pracodawców.

(5) Tryb przedstawiania kandydatów na członków tymczasowej rady, jak również sposób powoływania ich zastępców, ustala szczegółowe przepisy, wydane w drodze rozporządzenia przez Kierownika Resortu Pracy, Opieki Społecznej i Zdrowia.

Art. 5. (1) Tymczasowa rada wybiera przewodniczącego z grupy ubezpieczonych i dwóch jego zastępców, a to jednego z grupy ubezpieczonych, a drugiego z grupy pracodawców.

(2) Wybór przewodniczącego i jego zastępców powinien nastąpić najdalej w ciągu 2 tygodni od dnia powołania tymczasowej rady. W razie niedojścia do skutku wyboru w tym terminie, przewodniczącego i jego zastępców mianuje Kierownik Resortu Pracy, Opieki Społecznej i Zdrowia z pośród członków tymczasowej rady z zachowaniem postanowień punktu pierwszego niniejszego artykułu.

Art. 6. (1) Tymczasowy zarząd ubezpieczalni społecznej składa się z przewodniczącego tymczasowej rady, jego zastępców i trzech członków, a mianowicie: dwóch przedstawicieli ubezpieczonych i jednego przedstawiciela pracodawców, wybieranych przez tymczasową radę ze swego grona w poszczególnych grupach (ubezpieczonych i pracodawców).